

Tatabányai Törvényszék Cégbírósága

Cgt. 11-19-000036/9.

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám: 111/809 - 0/2019	
Érkezett: 2019 MÁJ 13.	
Példány: 1	Kezelőiroda:
Melléklet: 1	ju

A(z) Cg.11-06-005722 számon bejegyzett

ellen hivatalból
indult törvényességi felügyeleti eljárásban a Tatabányai Törvényszék Cégbírósága meghozta a
következő

V É G Z É S T

A Cégbíróság kezdeményezi az Alkotmánybíróságnál a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 3:158.§ (1) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítását, tekintettel arra, hogy a jogszabályi rendelkezés az Alaptörvény M) cikkely (1) bekezdését, a XII. cikkely (1) bekezdését és a XIII. cikkely (1) bekezdését sérti.

INDOKOLÁS:

A Polgári Törvénykönyv 3. könyv 158. § (1) bekezdése szerint a jogi személy jogutód nélküli megszűnésének általános esetein túl a betéti társaság jogutód nélkül megszűnik abban az esetben is, ha valamennyi beltág vagy valamennyi kültag tagsági jogviszonya megszűnik, és az ettől számított hat hónapos jogvesztő határidőn belül a társaság nem jelenti be a nyilvántartó bíróságnak, hogy a társasági szerződés megfelelő módosításával helyreállította a betéti társaságként való működés feltételeit, vagy azt, hogy a betéti társaságot közkereseti társasággá alakította át.

Magyarország Alaptörvénye alábbi rendelkezéseit sérti a Polgári Törvénykönyv fenti szakasza:

M) cikk

(1) Magyarország gazdasága az értékteremtő munkán és a vállalkozás szabadságán alapszik.

XII. cikkely

(1) Mindenkinek joga van a munka és a foglalkozás szabad megválasztásához, valamint a vállalkozáshoz. Képességeinek és lehetőségeinek megfelelő munkavégzéssel mindenki köteles hozzájárulni a közösség gyarapodásához.

XIII. cikk

(1) Mindenkinek joga van a tulajdonhoz és az örökléshez. A tulajdon társadalmi felelősséggel jár.

A betéti társaság tagjának halála esetén vagyoni betéte, illetve őt annak alapján megillető társaságbeli részesedése a hagyatéki eljárás részét képezi. Amennyiben azonban a tag halálától számított hat hónapon belül nem fejeződik be a hagyatéki eljárás, vagy törli a cégbíróság a társaságot a Ptk. fenti rendelkezése szerint, vagy az örökösnek újabb vagyoni betét szolgáltatásával kell a társaság tagjává válni, vagy olyan személynek kell belépnie, akivel egyébként nem kívánt az egyedüli tag közösen gazdasági tevékenységet folytatni, kizárólag a megszüntetés elkerülése érdekében kerül sor a társasági szerződés módosítására.

Az örökös a hagyatéki eljárás tartama alatt, amennyiben nem lép be azonnal az örökhagyó halálát követően a társaságba, semmilyen befolyással nem rendelkezik tulajdona vonatkozásában, így sor kerülhet arra is, hogy az örökös elszámolási igénye érvényesítésekor a társaság már vagyonnal nem rendelkezik.

A nevezett rendelkezések védik a magántulajdont és a vállalkozás szabadságát. A magántulajdon védelmében maga az Alaptörvény is nevesíti az öröklést, mint jogosultságot, így ezen jogok alapjogoknak tekinthetők. A magántulajdon és az öröklés jogában benne foglaltatik a magántulajdon (vagyon) feletti rendelkezés az élet és a halál esetére is. A gazdasági társasági részesedés (a betéti társaság esetében is) a vagyon részét képezi, így az örökölhető, a magánvagyon egyéb elemeitől nem különíthető el. Mivel örökölhető, a Polgári törvénykönyv öröklésre és hagyatéki eljárásokra vonatkozó hetedik könyve kiterjed erre a vagyoni elemre is. A nevezett jogszabályi hivatkozások alapján a betéti társaság tagsági jogviszonya a betéti társaság tagjának halála esetén a hagyatéki részét képezi, annak örökléséről a hatályos magyar jogszabályok szerint a hagyatéki eljárásban eljáró közjegyző dönt. A közjegyzői eljárás kötött menetű, a közjegyző az eljárása tekintetben, a hagyatéki vagyon minden eleméről köteles a megfelelő eljárási rend betartásával határozatot hozni, amely döntés egyebekben is megtámadható a bíróságon.

Tényként ugyancsak kijelenthető, hogy sem a magyar állam, sem a Parlament, mint törvényalkotó szerv és a hatályos jogrend sem tudja semmilyen módon sem garantálni, hogy az elhunyt személy (akinek betéti társasági tag hagyatéka is maradt) hagyatéki eljárása jogerősen befejeződik a néhai tag halálát követő hat hónapon belül.

A vállalkozás szabadsága tekintetében az Alaptörvény ugyancsak kimondja, hogy védi a vállalkozást és a vállalkozás szabadságát. A Ptk. 3:1. § (3), 3:4. § (1), 3:88. § (1) alapján levezethető, hogy a gazdasági társaság tagjai (nem nyilvános részvénytársaság esetén kívül) nem kötelezhetőek arra, hogy olyan személyekkel közösen folytassák a vállalkozást, amely személyt ők nem szeretnék a társaságban látni. Ennek egyik biztosítéka például az Alapszabály módosításának minősített többséghez kötése, bizonyos személy tagsági jogának alapító okirati tiltása, stb. Mivel a vállalkozás szabadsága a vagyonelemek miatt a halál esetére is kiterjedő jogosultság (tehát az elhunyt tag végintézkedésben megjelölheti, hogy kinek kívánja juttatni a társasági részesedését), így a magántulajdonnal és a vállalkozás szabadságával való rendelkezés szabadságát sérti minden tag tekintetében a nevezett Ptk. rendelkezés.

Egyrészt az elhunyt tag esetében, ha hat hónapon belül nem fejeződik be a hagyatéki eljárás, olyan helyzet teremthető, hogy mire megörökli a társasági részesedést, vagy törölték magát a társaságot, így az öröklése kiüresedik, nem vállalkozást, hanem "csak" egy adott esetben felszámolás, vagy kényszertörölése alatt álló adósságállományt örököl, vagy már egy olyan plusz személy is tagja a gazdasági társaságnak akivel sem ő, sem a jogelődje nem kívánt együtt vállalkozni, mivel a megmaradt egyedüli tag kénytelen volt valakit kényszerből "bevenni" a vállalkozásba.

A társaságban maradó tag esetében korlátozza a vállalkozási szabadságát, hogy úgy kell plusz egy embert bevennie a társaságba tagi jogviszonnyal, hogy ez csupán a jogvesztő határidő miatti kényszer alatt teszi, nem szabad akaratából. Ezt a személyt ugyanis később (a hagyatéki eljárást követően) a társaságból akár lehetetlenség is kitenni, mivel tagsági jogai ugyanúgy szavazati jogokat biztosítanak neki, mint bármely más személynek.

Amennyiben az elhunyt személy beltág, úgy kell belépnie egy harmadik személynek a társaságba, hogy a tagsági jogviszonya idején és azt követő 5 éven keresztül kénytelen mögöttes, de teljes körű felelősséget vállalni a társaság vagyonával kapcsolatos döntésekért.

Természetesen egy "vitatott" hagyatéki eljárásban ezek a kérdések különösen felerősödnek, mivel az örökös a hagyatékot egészében szerzi meg, öröklési igénye nem évül el, így az "interregnum" időszakában bekövetkezett mindennemű vagyronvesztés a kárát okozza, különösen ha ez alatt az idő alatt olyan "leendő örökös" vesz be a megmaradt tag a társaságba, aki ellenérdekű fél egy hagyatéki eljárásban és kiüresíti a cég vagyonát mire a jogszerű örökös a vagyont (és így a társasági részesedést) megszerzi.

Mindemellett a gazdasági társaságot felesleges költségekbe is rángatja a nevezett Ptk. szabályozás, mivel minden, a társaság nyilvántartási adatait érintő ügyben bejelentett változás illeték és közzétételi díj, továbbá ügyvédi munkadíj-köteles tevékenység, amely költségek kizárólag a Ptk. rendelkezések miatt merültek fel.

Végezetül a magyar valóságot ismerve, a betéti társaságok közel 80-90%-a családi vállalkozás egy bel-, illetve egy kültaggal, ami azt jelenti, hogy bármelyik fél halála automatikusan kényszerhelyzetbe sodorja a vállalkozást, mivel a törvény által felkínált átalakulás sem megoldható, tekintve hogy közkereseti társaság működtetéséhez is legkevesebb két tag szükséges. A törvényhozó tehát nem adott olyan alternatív, életszerű lehetőséget a vállalkozások 80%-a számára, amely reális megoldást jelentene az Alapjogok sérelme nélkül (amely, visszatekintve az új Ptk. előtti időkre sem lehetetlenített el betéti társaságokat vagy okozott volna gazdasági összeomlást nemzetgazdasági szinten, tehát az új szabályozás nélkülözi az alapjogok arányos korlátozásának mércéjét is).

Tatabánya, 2019. április 29

Dr. Némethné Dr. Lenti Livia

törvényszéki bíró

